

**ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE
WOJEWODY LUBUSKIEGO
NR NK-I.4131.201.2017.TDOM**

z dnia 28 marca 2018 r.

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r., poz. 744 ze zm.), po zasięgnięciu opinii Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

zarządza się, co następuje:

§ 1. Ulicy Lampego położonej w mieście Gubin nadaje się nazwę Brzozowa.

§ 2. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego.

Uzasadnienie

Obowiązująca od 2 września 2016 r. ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r., poz. 744 ze zm., dalej ustawa) w art. 6 ust. 1 nałożyła na organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego obowiązek zmiany nazw budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniających osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

W przypadku niespełnienia ww. obowiązku wojewoda, na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy, w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin, o którym mowa w ust. 1, wydaje zarządzenie zastępcze. Wydanie zarządzenia zastępczego wymaga opinii Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy (art. 6 ust. 3).

Pomimo upływu dwunastomiesięcznego terminu Rada Miasta w Gubinie nie wykonała ustawowego obowiązku i nie dokonała zmiany nazwy ulicy Lampego. Obowiązek nadania nazwy przeszedł w takim przypadku na wojewodę.

Wojewoda Lubuski pismem z dnia 21 września 2017 r., znak NK-I.4131.201.2017.TDom wszczął postępowanie nadzorcze, występując jednocześnie do Rady Miasta w Gubinie o przesłanie uwierzytelnionej kopii uchwały dotyczącej nadania nazwy ulicy Lampego wraz z uzasadnieniem. Organ nadzoru otrzymał odpowiedź, że Urząd Miejski nie posiada w swoich zasobach dokumentów potwierdzających nadanie nazwy tej ulicy.

Pismem z dnia 26 października 2017 roku znak NK-I.4131.201.2017TDDom Wojewoda Lubuski zwrócił się w trybie art. 6 ust. 3 ustawy do Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji

Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o opinię odnośnie niezgodności nazwy ulicy Lampego z art. 1 ustawy.

Na mocy art. 6 ust. 3 w związku z art. 2 ust. 3 ustawy oczekiwanie na opinię wstrzymuje bieg terminu na wydanie zarządzenia zastępczego. Opinia Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu wpłynęła do organu nadzoru w dniu 27 lutego 2018 r. (pismo z dnia 11 lutego 2018 r. znak: BUW-940-18(10)/18).

Zgodnie z przedmiotową opinią nazwa ulicy Lampego w Gubinie jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy.

Nazwa ulicy odnosi się do osoby Alfreda Lampego - działacza komunistycznego, członka Biura Politycznego Komunistycznej Partii Polski w latach 1929-1932. Alfred Lampe urodził się w Warszawie w rodzinie robotniczej żydowskiego pochodzenia. W latach 1918-1921 należał do Żydowskiej Socjaldemokratycznej Partii Robotniczej Poalej Syjon (Robotnicy Syjonu). W 1921 r. został członkiem i aktywistą Komunistycznej Partii Polski (KPP) - polskiej sekcji Międzynarodówki Komunistycznej (Komitetu) z siedzibą w Moskwie. W 1926 r. został członkiem Komitetu Centralnego KPP, a w 1929 r. - członkiem Biura Politycznego KPP. Skierowany do Moskwy, pracował w tzw. czerwonej Międzynarodówce Związków Zawodowych - jednej ze struktur propagujących stalinizm wśród robotników w innych krajach. W 1933 r. został skierowany do prowadzenia Sekretariatu KC KPP. Za antypaństwową działalność komunistyczną był w Rzeczypospolitej Polskiej kilkakrotnie aresztowany. Pierwszy raz już w 1922 r., w efekcie czego otrzymał wyrok jednego roku pozbawienia wolności. Ponownie w więzieniu znalazł się w 1933 r. Odbywanie kolejnego wyroku za działalność antypaństwową przerwał wybuch II wojny światowej. 1 września 1939 r. Lampe wydostał się z więzienia w Rawiczu i udał na wschód, na obszary okupowane po 17 września 1939 r. przez Armię Czerwoną. Był dyrektorem fabryki, pracownikiem obwodowej komisji planowania w strukturach okupacyjnej administracji sowieckiej. Był nieformalnym przywódcą środowiska komunistów, zgromadzonych przez władze sowieckie w Białymstoku. Pozostawał wówczas w ścisłych kontaktach z Marcelim Nowotką i Pinkusem Finderem. W porozumieniu z Wandą Wasilewska w 1940 r. skierował do Stalina apel o przyjmowanie byłych członków KPP do Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) z zaliczeniem ich stażu w KPP. Po ataku Niemiec na ZSRS został ewakuowany w głąb ZSRR. Już wtedy postulował stworzenie z Polaków jednostek przy Armii Czerwonej. Był redaktorem i członkiem redakcji sowieckich pism polskojęzycznych „Nowe Widnokreği” oraz „Wolna Polska” - organu prasowego stworzonego na polecenie Stalina Związku Patriotów Polskich. W swoich pismach i artykułach Lampe wpisywał się w stalinowskie działania propagandowe przeciw władzom państwowym walczącej o niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z wytycznymi Stalina opowiadał się za ponowną sowiecką aneksją polskich ziem wschodnich. Przed śmiercią zdążył przygotować założenia programowe tworzonych przez Stalina struktur Polskiego Komitetu Narodowego - mającego spełniać funkcję władzy narzuconego Polakom alternatywnego państwa, w pełni podporządkowanego Sowietom. Zmarł nagle na zawał serca w końcu 1943 r.

W świetle przytoczonych faktów historycznych nie ulega kwestii, iż osoba Alfreda Lampego stanowi symbol komunizmu, o jakim mowa w art. 1 ust 1 ustawy. Powyższe znajduje dodatkowe odzwierciedlenie w nazwie ulicy, która wskazaną postać upamiętnia. Tym samym sama nazwa propaguje komunizm, a co za tym idzie jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy.

Wojewoda w pełni podziela i przyjmuje jako swoje wnioski płynące z opinii Instytutu Pamięci Narodowej.

Stosownie do brzmienia art. 1 i 6 ust. 1 ustawy wskazać należy, że podstawowym jej założeniem było skuteczne wyeliminowanie z przestrzeni publicznej nazw propagujących symbole ustrojów totalitarnych, przy poszanowaniu miejsc pochówku, grobów i cmentarzy, a także własności prywatnej. Przedsięwzięcie zmiany nazw jest jednym z elementów polityki historycznej, jako kategorii historii służącej kształtowaniu świadomości historycznej społeczeństwa, w tym świadomości gospodarczej i terytorialnej oraz wzmocnieniu publicznego dyskursu o przeszłości w kierunku pielęgnowania więzi narodowych niezależnie od bieżącej polityki państwa. Polityka historyczna dotyczy interpretacji faktów, bytów i zdarzeń oraz jest rozpatrywana w kategoriach racji stanu społeczeństwa i narodu, jako element mający charakter długofalowy i stanowiący fundament państwa.

Nazwa ulicy Lampego w Gubinie nie została przez Radę Miasta w Gubinie zmieniona w ustawowym terminie, a obowiązek jej zmiany został potwierdzony przez Instytut Pamięci Narodowej.

Pismem z dnia 26 września 2017 r., znak NK-I.4131.219.2017.TDom, Wojewoda zwrócił się do Burmistrza Miasta Gubin o przedstawienie propozycji nowej nazwy ulicy Lampego, w odpowiedzi pismem z dnia 5.10.2017 roku znak GB.6625.4.2017 zaproponowana została nazwa ulicy Brzozowa. Zgodnie z przedstawioną propozycją Wojewoda Lubuski postanowił nadać niniejszej ulicy nazwę Brzozowa.

Biorąc pod uwagę powyższe wydanie zarządzenia zastępczego jest konieczne i uzasadnione.

POUCZENIE

Na niniejsze zarządzenie zastępcze służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia, jeżeli brak możliwości wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 6 ust. 1, wynikał z przyczyn niezależnych od jednostki. Skargę wnosi się za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Wojewoda Lubuski

Władysław Dajczak